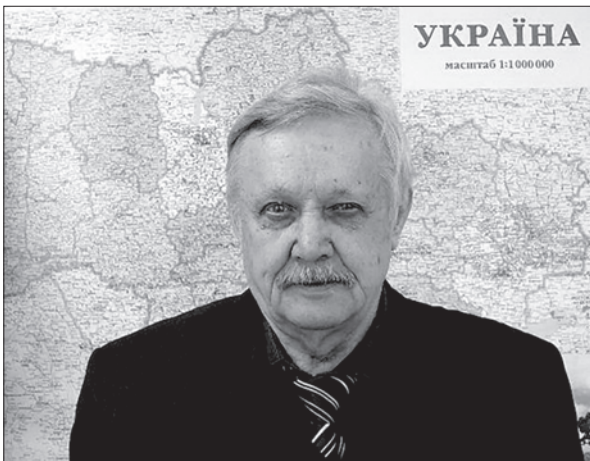


ДО 80-РІЧЧЯ ЄВГЕНА МИХАЙЛОВИЧА ШЕРЕМЕТА



Виповнилося 80 років від дня народження Євгена Михайловича Шеремета — відомого петролога і геохіміка, доктора геолого-мінералогічних наук, професора, завідувача відділом геологічних, геохімічних та дистанційних методів досліджень Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка (ІГМР) НАН України, Заслуженого розвідника надр України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (2014).

Євген Михайлович Шеремет народився 27 грудня 1939 року в місті Глухів Сумської області в сім'ї вчителя. Майбутній учений закінчив середню школу робітничої молоді в Донецьку в 1957 р. Ще з п'ятнадцяти років почав працювати електрозварником на промислових підприємствах. 1958 року вступив на геолого-маркшейдерський факультет Донецького індустріального (пізніше політехнічного) інституту. Його серйозне знайомство з геологією відбулося після третього курсу Інституту під час першої виробничої практики у Красноярському краї, в Хасуртинській партії Ужурської геолого-знімальної експедиції, що виконувала геологічне картування масштабу 1 : 50 000. Там він отримав практичні навички майже всіх по-

льових геологічних досліджень — від маршрутної геологічної зйомки до шліхових пошуків золота. І доповнив їх на Кольському півострові, розвідуючи запаси Хібінського апатит-нефелінового родовища на плато Расвумчорр, де проходив переддипломну практику.

Після закінчення Інституту (1963) молодий спеціаліст був скерований на роботу до тресту "Донбасгеологія" у м. Артемівськ, але через Центральний комітет Комуністичної партії Радянського Союзу разом з двома однокашниками отримав направлення до Читинського територіального геологічного управління (Забайкалля), де у Зеленоозерській геолого-знімальній партії комплексної експедиції він пройшов шлях від старшого техника-геолога до геолога і начальника пошукового загону, займаючись геологічною зйомкою листів масштабу 1 : 200 000 і 1 : 50 000.

Із 1964 року зав'язалася тісна співпраця Є.М. Шеремета з Іркутським інститутом геохімії Сибірського відділення АН СРСР — після того, як одного разу він з'явився у квартирі академіка Л.В. Таусона з пропозицією займатися геохімією гранітоїдів під час геологічної зйомки. І вже 1968 року Євген Михайлович вступив до очної аспірантури при Іркутському інституті геохімії до академіка Л.В. Таусона. Основою його кандидатської дисертації на тему "Геология и геохимия раннемезозойских гранитоидов Витим-Каренгского междуречья (Северно-Западное Забайкалье)" за спеціальністю "геохімія" послужили матеріали, зібрані під час геологознімальних робіт. Успішно захистивши дисертацію (1971), Є.М. Шеремет ще три роки працював у цьому Інституті на посаді молодшого наукового співробітника, керівника групи.

Підсумком продовження геохімічних робіт у межах Західного Забайкалля стало опублікування статей у центральних академічних ви-

даннях і монографії "Петрологія, геохимия и рудоносность гранитоидов молибденового пояса Забайкалья" (1981, співавтор В.Д. Козлов).

1974 року дипломований вчений повернувся до м. Донецьк. Його прийняли на роботу в Макиївський інженерно-будівельний інститут, в якому він послідовно обіймав посади асистента, старшого викладача, доцента кафедри механіки ґрунтів, основ і фундаментів.

1976 року — знову переїзд: на геологічному факультеті Гомельського державного університету (Білорусь) було оголошено конкурс на заміщення посади доцента кафедри геохімії, мінералогії та петрографії і Євген Шеремет обійняв цю посаду. У 1976—1983 рр. він читав курси "Геохімія" і "Петрографія", займався науковою роботою і виконував обов'язки заступника декана з наукової роботи геологічного факультету. Коли підвищував кваліфікацію на геологічному факультеті Московського державного університету, паралельно працював над темою "Процеси амфіболізації габро в зв'язку з утворенням магнетит-ільменітового зруденіння (на прикладі Західної частини Білорусії)". У підсумку в "Известиях АН СССР" (1981) була опублікована стаття з однойменною назвою.

1983 року Є.М. Шеремет знову повернувся до Донецька — на роботу в Донецький політехнічний інститут, на кафедру розвідки родовищ корисних копалин, де здолав шлях від доцента до професора. Читав курси лекцій з мінералогії, геохімії, петрографії, кристалографії. Успішно поєднував викладацьку діяльність із активною науковою працею. За цей час опублікував понад тридцять наукових статей у центральних академічних виданнях.

Підсумком науково-дослідної роботи з геохімії і петрології гранітоїдів, що супроводжувалася щорічними польовими дослідженнями, став захист у 1988 р. докторської дисертації на засіданні спецради при Інституті геохімії і фізики мінералів (нині Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України) на тему "Эволюция гранитоидного магматизма и его геохимические особенности в областях мезозойской и протерозойской тектоно-магматической активизации" за спеціальностями "геохімія", "петрографія і вулканологія".

1989 року за рішенням ВАК СРСР здобув вчене звання професора. У цей період він активно співпрацював з ученими Чехословач-

чини, Фрайберзької гірничої академії Німецької Демократичної Республіки; брав участь у роботі міжнародних конференцій (Китай, 1988; Федеративна Республіка Німеччина, 1994 тощо).

У 1994—1998 рр. Є.М. Шеремет очолював відділ в Інституті фізики гірничих процесів НАН України; у 1998—2014 рр. — в Українському державному науково-дослідному і проектно-конструкторському інституті гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи (УкрНДМІ) НАН України (відділ електромагнітних методів досліджень). Головний напрям його наукових пошуків — петрологія і геохімія, геоелектричні дослідження, розробка технологій прогнозування та оцінки перспектив проявів рідкісних і благородних металів на території Українського щита і Донбасу, створення геоелектричних і геодинамічних моделей шовних зон і мегаблоків Українського щита. Творчий доробок його за цими напрямками у співавторстві з іншими фахівцями складає 20 монографій (2003—2019).

У зв'язку з подіями 2014 р., Є.М. Шеремет, вважаючи, що займатися науковими дослідженнями, присвяченими пошукам корисних копалин України, у Донецьку буде неможливо, за пропозицією академіка М.П. Щербака і директора ІГМР НАН України академіка О.М. Пономаренка, перейшов на роботу до цього Інституту (м. Київ), де нині завідує відділом геологічних, геохімічних і дистанційних методів досліджень.

В останні роки Є.М. Шеремет займається вирішенням дуже актуальних задач — оцінюванням інвестиційної привабливості рідкіснометалево-рідкісноземельних родовищ Приазовського блока Українського щита, обґрунтуванням економічної доцільності створення гірничорудного вузла з комплексного видобутку рідкісноземельних елементів, рідкісних металів і польовошпатової сировини та прогнозуванням відкриття нових рудопоявів.

Професор Євген Шеремет — автор близько 300 наукових статей і 20 монографій, які становлять інтерес для геологів, петрологів і геохіміків, фахівців із питань гранітоїдного магматизму та його рудоносності, регіональних геоелектричних досліджень, що стосуються пошуків і прогнозування корисних копалин.

Є.М. Шеремет нагороджений медаллю "За працю і звитягу" та медаллю імені В.І. Луцицького, Почесними грамотами Президії

НАН України, Почесними грамотами Облдержадміністрації та Облвиконкому Донецької області, Грамотою "Подяка" Прем'єр-міністра України". Йому присвоєно звання "Почесний розвідник надр". Євген Михайлович Шеремет — лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки 2014 року за роботу "Геохімічні, петрологічні та геофізичні критерії прогнозування родовищ корисних копалин Українського щита".

Коло інтересів ученого не обмежене науковою діяльністю: він написав 20 художньо-літературних творів детективного жанру, дві книги мемуарів, що охоплюють 80 років життя, випустив у світ кілька альбомів зі світлинами Криму, написав книгу про рідний Глухів. Про-

довжує активно спілкуватися з колегами і друзями, знаходить радість у спілкуванні з музикою та природою.

Редакційна колегія і редакція "Мінералогічного журналу" приєднуються до привітань колективів Державної геологічної служби України, Інституту геохімії, мінералогії та рудотворення ім. М.П. Семененка НАН України, Інституту геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України, Українського державного геолого-розвідувального інституту (УкрДГРІ), усієї геологічної громадськості нашої держави і бажають Євгену Михайловичу міцного здоров'я і багатьох років активної творчої праці.

Надійшла 08.01.2020